

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Dva ameriška vojaka ubita v Libanonu — Reagan: vloga ZDA nespremenjena

BEJRUT, Lib.: WASHINGTON, D.C. - Včeraj so muslimanski pripadniki skupine Amal, ki je povezana z Iranom, obstreljevali položaje v Bejrutu, ki jih zasedajo vojaki ZDA, z minometi in drugim orožjem. Spopad je trajal več ur, sodelovali so tudi enote libanonske vojske. Padla sta dva ameriška vojaka, ranjenih pa je bilo najmanj 14. Ubita vojaka sta 28-letni poročnik Donald Losey iz Severne Karoline in 25-letni narednik Alexander M. Ortega iz okolice Rochestra, N.Y. Ortega je bil poročen in zapušča 2-letno hčerko, njegova žena pa je noseča.

Bilo je prvič, da sta padla ameriška vojaka vse od prihoda čet ZDA v Libanon lani. Lani je pa bil nek marinec ubit, ko je stopil na mino. Vsega skupaj doslej je bilo ranjenih v Libanonu 23 vojakov ZDA.

Ko so začeli muslimanci streljati na položaje marincev na bejrutskem letališču, so marinci odgovorili z ognjem. Uporabili so minomete, topništvo in tudi helikopterje. Znano ni, ali je padlo kaj muslimancev. Padlo pa je najmanj 36 libanonskih civilistov in vojakov, več kot 200 jih je pa ranjenih. Do spopada je prišlo, ko so hoteli čete libanonske vojske zasesti kraje, ki jih kontrolirajo muslimanci.

Predsednik Reagan je rekel, da bodo ameriški vojaki ostali v Libanonu kljub večrajšnim incidentom. V Libanonu je namreč 1200 vojakov ZDA, ki pripadajo mednarodni mirovni enoti, v kateri služijo tudi francoski in italijanski vojaki. Reagan je trenutno na počitnicah na svojem ranču blizu Santa Barbara, Kalif., a je govoril po telefonu s podpredsednikom Georgeom Bushom in državnim tajnikom Georgeom Shultzem. Shultz in obrambni tajnik Caspar Weinberger sta pa govorila z načelnikom vrhovnega štaba ameriške vojske gen. Johnom Vesseyem. Posvetovanja se bodo nadaljevala.

V zveznem kongresu so nekateri proti navzočnosti ameriških vojakov v Libanonu in svetujejo predsedniku, naj vojake odpo- liče domov. Najbolj glasna nasprotnika sta dva znana konservativca, sen. Barry Goldwater (R. - Az.) in kong. G. V. Montgomery (D. - Miss.). Dejala sta, da ZDA ne bi smele igrati vloge policaja. Sen. John Glenn (D. - Ohio), ki je seveda demokratski predsedniški kandidat, je pa mnenja, da po streljanju v Bejrutu ima po zakonu zvezni kongres pravico odločiti o tem, ali naj ostanejo ameriški vojaki v Libanonu.

Menahem Begin namerava odstopiti —

JERUZALEM, Izr. - Preteklo nedeljo je Menahem Begin presenetil izraelsko javnost, ko je dejal, da namerava odstopiti in sicer zaradi osebnih razlogov. Znano je, da je 70-letnega Begin potrla smrt njegove žene, ima težave s srcem, posledice vojne v Libanonu, zaradi katere je Izrael politično sprta, so tudi vplivale na izraelskega voditelja. Njegova končna odločitev bo znana danes dopoldne, najnovejša poročila pa trdijo, da bo res odstopil.

Politični analitiki v Izraelu in ZDA že razmišljajo o Beginovem nasledniku. Trenutno prednjačita podpredsednik vlade David Levy in obrambni minister Moše Arens, ki je bil do nedavnega veleposlanik v ZDA. Tretja možnost je zunanji minister Jitzhak Šamir.

V Beli hiši in State Departmentu so prepričani, da bo odhod Begin pomenil izboljšanje odnosov med ZDA in Izraelom. Vsi ameriški predsedniki so imeli težave z Beginom in ga niso marali. Tudi v izraelskem političnem življenju je bil Begin vedno sporna osebnost. V svojih mlajših letih je vodil gverilsko skupino, ki se je borila za neodvisnost Izraela zoper britansko zasedbeno oblast z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Prva nočna izstrelitev vesoljskega letala Challenger docela uspela

CAPE CANAVERAL, Fla. - Danes zgodaj zjutraj so strokovnjaki NASA izstrelili v vesolje vesoljsko letalo Challenger, na kateri je kar 5 astronautov. Prva nočna izstrelitev je bila spektakularna in so bila plamena raket vidna do 400 milj proč. Challenger bo pristal na Edwards vojaškem letališču v ponedeljek zjutraj ob 12.23.

Med člani posadke je prvi astronaut črnskega rodu, 40 let stari podpolkovnik letalskih sil Guion Bluford. V posadki je tudi 54 let stari zdravnik dr. William Thornton, ki je najstarejši človek, ki je bil kdaj izstreljen v vesolje v ZDA ali ZSSR. Poveljnik Challengerja je 45-letni William Truly, pilot je 40-letni Daniel Brandenstein, peti član posadke pa je 34-letni Dale Gardner.

Francija ni pripravljena sprejeti zahtev ugrabiteljev francoskega letala Air France

PARIZ, Fra. - Preteklo soboto so štirje arabsko govoreči potniki ugrabili letalo družbe Air France. Letalo je sedaj na teheranskem letališču, ugrabitelji pa zadržujejo 17 talcev. Zahtevajo od francoske vlade izpustitev nekaj arabskih zapornikov, ki so v francoskih ječah, prav tako zahtevajo, naj Francija ne podpira več čadske vlade in naj ne prodaja orožja Iraku.

Predstavniki francoske vlade trdijo, da so zahteve nesprijemljive, da pa se pogajanja nadaljujejo. Ugrabitelji so oboroženi.

Filipinska vlada še ni ugotovila identitete atentatorja na Benigna Aquina

MANILA, Fi. - Teden po atentatu na vodilnega filipinskega oporečnika Benigna Aquina, filipinske oblasti še niso ugotovili, kdo je bil atentator. Do atentata je prišlo 21. avgusta, ko je Aquino v spremstvu policistov zapustil letalo na manilskem letališču. Policisti so atentatorja takoj ubili.

Kritiki vlade predsednika Ferdinanda E. Marcosa so prepričani, da je Marcos v ozadju atentata, drugi pa o tem dvomijo in sicer zaradi neugodnih političnih posledic za Marcosa, ki so sledile atentatu. Kar analitiki ne morejo razumeti, je, kako je mogel atentator vedeti, kdaj in na katerem letalu se bo Aquino vrnil na Filippine po 3-letnem izgnanstvu v ZDA ter se potem približal žrtvi kljub navzočnosti več policistov.

Marcos je ustanovil posebno preiskovalno komisijo, ki bo skušala ugotoviti vseh okoliščin atentata. Filipinski kardinal Sin pa je odklonil prošnjo Marcosa, da postane član te komisije. Kardinal Sin je kritik Marcosove vlade.

Kar najbolj preseneča opazovalce, je, da vlada menda še ne ve, kdo je bil atentator. Londonski *Sunday Times* pa je poročal, da gre za nekega Rolanda Vizcarro, ki da je bil nekaj časa član Marcosove osebne straže.

Kakšne bodo trajne posledice za predsednika Marcosa, ni še mogoče ugotoviti.

Iz Clevelanda in okolice

V Baragovo deželo —

Romarji, ki bodo potovali v Baragovo deželo z avtobusom, naj se zberejo pri Mariji Vnebovzeti ta petek zvečer ob 7.30. Avtobus bo odpeljal točno ob 8. uri za St. Clair in 62. cesto, in bo prispel tja ob 8.15. Romarji, bodite pravočasni, da ne bo zamude oz. da avtobus vas ne bo pustil v Clevelandu!

Na potep! —

Avtobus, ki bo peljal v nedeljo 4. septembra »S pesmijo na potep«, je že v celoti zaseden. Odhod avtobusa je ob pol šestih izpred Baragovega doma ter ob šestih izpred cerkve Marije Vnebovzete. Potnike vljudno prosijo, da so točni ter da ne pozabijo prinesiti s seboj dokumente, potrebne za prehod državne meje.

Skupno sv. obhajilo —

Oltarno društvo pri Sv. Vidu bo imelo skupno sv. obhajilo v nedeljo, 4. septembra, pri osmi sv. maši, ob dveh popoldne pa sestanek. Članice so vabljene k maši in sestanku, na katerem se bodo pripravile za letno kosilo, ki bo 18. septembra.

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti bo imelo skupno obhajilo to nedeljo pri sv. maši ob 8. zjutraj. Seje ta mesec ne bo. Članice se zahvaljujejo vsem, ki so darovale pecivo ali kakor koli pomagale pri prodaji peciva med nedavnim festivalom.

KSKJ dan uspel —

Vsakoletni ohijski KSKJ dan na farmi sv. Jožefa na White Rd., ki je bil preteklo nedeljo, je zelo lepo uspel. Udeležba ob lepem vremenu je bila precejšnja.

Dober prebitek —

Letošnji svetovidski poletni festival je bil uspešen. Čistega dobička je bilo kar \$32.000. Denar bo uporabljen za namestitev novih oken na šoli, kar se bo zgodilo sredi oktobra.

Yankovich prestal operacijo —

Znani glasbenik Frankie Yankovich je pretekli teden prestal operacijo na srcu in sicer »triple bypass«. Kot kaže, okreva dobro. Yankovich, ki izhaja iz collinwoodske naselbine, je star 68 let.

Za nov tiskarski stroj —

Joseph Bizyak, Burton, Ohio je daroval \$72 v sklad za nov tiskarski stroj.

Društvo sv. Ane št. 150 KSKJ je darovalo \$25 v isti namen.

Za velikodušno podporo lepa hvala!

Spominski dar —

Ida J. Leben, Norwood Rd., je darovala Ameriški Domovini v spomin svojih staršev \$10. Iskrena hvala!

O Slovenski šoli —

Čez dober teden se bo začel pouk v Slovenski šoli pri Sv. Vidu. O tej šoli piše v današnji Ameriški Domovini (str. 3) Jože Likozar. Slovenska šola daje koristno znanje slovenščine ter podlago tudi za učenje drugih jezikov. Starši, ne zamudite te prilike!

Popravek —

V ošmrtnici za Johna J. Brodnicka pretekli petek, je bilo pomotoma izpuščeno ime njegovega brata Josepha. Pokojnik je bil pokopan na pokopališču Kalvarija.

Zmagala sta —

Na nedavnem balincarksem tekmovanju na Slovenski pristanišču sta Tone in Janez Švigelj premagala Jožeta Sojerja in Branka Lovšeta. Branko Lovše je na obisku iz Slovenije.

Kartna zabava v prid Cancer Home —

V soboto, 17. septembra, bo obed in kartna zabava v prid Holy Family Cancer Home. Prireditelj bo v avditoriju Higbee Co. v mestnem središču. Vstopnice so po \$6 in jih lahko rezervirate, ako pokličete 476-0089 ali 237-8752. Več informacije lahko dobite, če pokličete Madeline Debevec na tel. 431-0628.

Kresovci vabijo —

Slovenska folklorna skupina Kres bo imela letos dva nastopa. Prvi bo v soboto, 10. septembra, zvečer ob 7.30, drugi pa v nedeljo, 25. septembra, popoldne ob treh. Oba nastopa bosta v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vstopnice za nastop 10. septembra bodo rezervirane in že lahko pokličete Cilko Švigelj na 944-0708. Vstopnina je \$5. Za nastop 25. septembra ne bo vstopnine za otroke, stare do 13 let. Vstopnice za starejše osebe lahko dobite pri članih Kresa. Dušan Maršičev Veseli Slovenci orkester bo živo spremljal oba nastopa ter igral za ples po prireditvah.

VREME

Pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 85 F. Spremenljivo oblačno jutri z možnostjo krajevnih neviht. Najvišja temperatura okoli 80 F. V četrtek deloma sončno z najvišjo temperaturo okoli 85 F. Za petek in soboto napovedujejo deloma sončno vreme z najvišjimi temperaturama v nizkih 80-ih. Kot kaže, bo vreme v septembru bolj vroče kot običajno za ta letni čas, padavine pa bodo normalne.

Sporočajte osebne in krajevne novice!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — Editor

Published Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združine države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih dežav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih dežav; \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months
Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 64 Tuesday, August 30, 1983

Kres nas vabi!

RICHMOND HTS., O. - Preko priljubljenega časopisa »Ameriška Domovina«, nas plesna skupina Kres že dolgo opozarja in vabi na tradicionalno, vsakoletno prireditev: Večer narodnih in umetnih plesov.

Ker direktorij Slovenskega narodnega doma želi, da se vse prireditve vrše le s sedeži ob mizah (kabaretni slog), so Kresovci sklenili, da nastopijo dvakrat. Prva prireditev bo v soboto 10. septembra ob 7.30 zvečer, druga pa v nedeljo 25. septembra ob 3.30 popoldne. Vstopnina za vsako predstavo je po \$5.00 na osebo. Za drugo predstavo 25. septembra je mladina do 13. leta vstopnine prosta.

Za nas clevelandske Slovence je Kres in njegovo kulturno udejstvovanje velikega pomena. V dolgih 29 letih nas je zastopal in ponesel lepoto slovenske folklorne v mnoga mesta šiirne Amerike in Kanade. V Evropi, med zamejskimi Slovenci na Goriškem in Koroškem, je Kres skupno z zborom Korotan žel izredno priznanje za svoja izvajanja.

Kljub dolgim letom svojega obstoja je Kres še vedno mlad in svež. Dolga bi bila vrsta tistih, ki so svoj čas — ko so bili še bolj lahkih nog — delovali pri Kresu; mnogi ga še danes zvesto podpirajo. Sedaj je pri Kresu aktivnih 118 članov in članic, v starosti od 5. do 26. leta, mnogi teh so otroci bivših članov.

Prav je, da človek od časa do časa vsaj malce pomisli, koliko dela, skrbi in žrtev je potrebnih za vsako prireditev. Že en sam ples zahteva mnogo priprav in resnih vaj, kaj šele cel program. Najprej si mora nekdo program zamisliti, naštudirati in ga postaviti v nek določen okvir. Potem pa se začno vaje, vaje in še vaje. Naš slovenski rek pravi, da »vaja naredi mojstra«, kar se pri predstavi tudi vedno pokaže.

Potrebna je tudi povezanost in zavzetost članov in članic, da so pripravljene resno sodelovati in hoditi na vaje ob vsakem vremenu in času. Tu v Ameriki je izredno težko najti primeren čas in prostor za vaje, ker so študentje različno zaposleni in raztreseni po širnem mestu. Vse težkoče znajo Kresovci premostiti in z veseljem doprinašajo žrtve že dolga leta.

Koreografijo za letošnji program sta večinoma sestavili ga. Bernardka Ovsenik in ga. Breda Lončar. Celotni program je v skrbnih rokah ge. Lončar, ki svojih izrednih talentov ni zakopala, ampak jih zvesto uporablja in razdaja. Ne morem si misliti, kako zmore vsega, kako poleg dela in družine doma lahko posveča toliko časa naporenega učenja za Kresov nastop. To je res nesebična ljubezen!

Za slovensko javnost bo tudi letošnji Kresov nastop poseben užitek. Program je sestavljen, kot običajno, iz dveh delov. V prvem delu bodo pleši iz naših pokrajin: Prekmurske, Štajerske, Belokranjske in Gorenjske. V drugem delu pa bdo plesalci prikazali naše stare slovenske običaje pod naslovom »Pustne norčije in običaji«, kot je že bilo opisano v tem listu. Kresovemu obetajočemu nastopu bo pa gotovo veliko pripomogla živa spremljava orkestra Veselih Slovencev pod vodstvom Dušana Maršiča. Ta priljubljeni orkester praznuje 22. oktobra letos 25-letnico obstoja.

Vsaka kulturna predstava seveda potrebuje javno podporo. Od javnosti je odločilno odvisno, koliko časa bomo še imeli slovenske predstave. Odzvajmo se torej vabilu Kresa in pokažimo, da visoko cenimo njegovo prizadevanje in žrtve pri ohranjanju slovenske bitnosti v Ameriki!

I. H.

Zasluzeno priznanje za Franka Lauscheta

Lauschetova dvorana na Ohijškem sejmu

Pričujoča slika kaže zunanost velike Lauschetove dvorane na Ohijškem sejmu v Columbusu. Dvorana je zelo blizu glavnega vhoda v sejem in je zraven James Rhodes centra, kjer se je vršil slovesni obed na čast Franku Lauschetu 17. avgusta 1983. Če

boste prihodnja leta obiskali sejem, si boste lahko ogledali razstave tudi v prostorni Lauschetovi dvorani. V središču Clevelanda pa stoji velik Frank J. Lausche State Office Building. Dve lepi in trajni priznanji za Franka Lauscheta! (Slika: R. M. Susel)

CLEVELAND, O. - Poročali smo že o slavnostnem obedu, ki ga je na čast bivšemu ohijškemu guvernerju in našemu rojaku Franku Lauschetu priredil sedanji guverner Richard F. Celeste 17. avgusta v Columbusu. Slovesnost je bila v James Rhodes centru na Ohijškem sejmu, ki je bil takrat v teku. Zraven tega centra stoji ogromno razstavno dvorano, imenovano po Franku Lauschetu, in ki jo vidite na pričujoči sliki.

Povabljenih je bilo okoli 100 gostov, med njimi jih je bilo največ tistih, ki so delali v Lauschetovih administracijah v Columbusu ali bili njegovi znanci iz tiste dobe v 40-ih in 50-ih letih. Navzočih pa je bilo tudi več Slovencev in Slovenk iz Clevelanda, med njimi so bili tudi člani Lauschetove družine. Ker nisem zabeležil imen vseh, jih ne bom tukaj našteval. Iz Ameriške Domovine pa so bili navzoči lastnik James Debevec z ženo Madeline ter jaz kot urednik slovenskega dela AD in kot urednik Glasa ADZ. Prišla sta tudi slovenski urednik Amerikanskega Slovenca Jože Melaher ter župnik pri Sv. Vidu Jože Božnar. Manjkalo pa je nekaj oseb, ki bi vsekakor spadale k tej slovesnosti. Kot kaže, so vabila poslali pristojni pri Ohijškem sejmu in so bila mnoga imena zelo napačno napisana.

Osebo sem bil prvič na tem slovitnem sejmu, ki je, tako pravijo organizatorji — prisoten na obedu je bil menda skoraj ves odbor —, največji te vrste v ZDA. Ker sem prišel nekaj ur pred obedom, sem imel možnost si ogledati prostorno zemljišče. Stojnic ni bilo konec, prodajale so različne sendviče, lahke pijače, po ne preveč zasoljenih cenah. V razstavnih dvoranah je bilo veliko razstav, v Lauschetovi dvorani so prevladovali mladi razstavljalci, predvsem iz organizacije »4-H«.

V neki sosednji dvorani so razstavljali Kitajci. Na policah te razstave so prevladovale razne res lepe umetnine, na ali zraven skoraj vseh teh pa so bili napisi »Že prodano«. Ne vem, če so jih res prodali, ali

pa če so hoteli preprečiti povpraševanje. Naprodaj so pa res bile preproge, za katere menda ni bilo preveč zanimanja. Cene niso bile pretirano visoke, tudi kvaliteta se je zdela dobra, vendar motivi na preprogah niso bili preveč privlačni, vsaj meni ne.

Razstavljenih je bilo več strojev in industrijskih izdelkov. Teh stvari enostavno ne poznam, dejal bi le, da so mi dali vtis, kot da bi bili izdelani pred drugo svetovno vojno in to zaradi oblike.

Obed na čast Franku Lauschetu naj bi se začel ob 12. uri opoldne, nekako do 11.30 pa še nisem videl nobenega meni znanega obraza. Našel sem kraj, kjer bo slovesnost, in je že bilo prisotnih nekaj povabljenih gostov. Prihajati so začeli drugi, tako Slovenci iz Clevelanda in znani politiki iz preteklosti, kot bivši clevelandski župan in član Kennedyjeve administracije Frank J. Celebrezze, bivši župan in član ohijškega vrhovnega sodišča Ralph S. Locher, ki je tudi vodil spored, bivši ohijški guverner Rhodes, sodnik August Prijatelj, John Kovacic in več drugih. Navzoči so bili domala vsi člani administracije guvernerja Richarda Celestea seveda z guvernerjem vred.

Kmalu po napovedanem času se je začela slovesnost. Goste je najprvo pozdravil sodnik Locher, začetno molitev pa je spregovorila lepota letošnjega ohijškega sejma gđ. Jodi Short. Njena molitev je bila »molitev« v res najširšem možnem pomenu besede in je tu in tam zvenela bolj kot reklama za sejem kot kaj drugega. Spored je bil že vnaprej tiskan in ga zaradi tega najbrž ni bilo mogoče spremeniti, mislim pa, da bi lahko organizatorji dobili kakega duhovnika za to molitev, saj je v sobi sedel sam župnik sv. Vida Fr. Božnar, torej predstavnik fare, v kateri je bil krščen sen. Lausche. Tega pa organizatorji brez dvoma niso vedeli.

Nato je zapel nekaj privlačnih pesmi zbor, ki ga sestavljajo mladi pevci in pevke in ki ga imajo vsako leto. Bili so res

dobri, med drugimi pesmimi so zapeli eno iz Lauschetovih kampanj. Sledil je obed, o katerem je morda najboljšje, da molčim.

Po obedu so spregovorili o Franku Lauschetu bivši guverner James Rhodes, sam sodnik Locher ter načelnik Ohijškega sejma Jack C. Foust, ki je sin člana prve Lauschetove administracije v Columbusu. Govoril je o Lauschetu in njegovem vplivu guverner Celeste, ki je povedal, kako je prišel v Columbus kot mlad študent in slišal takratnega guvernerja Lauscheta, ko je le-ta govoril o vladni službi. Tega govora ni nikoli pozabil, je dejal Celeste.

Končno je spregovoril tudi Frank Lausche. Spravil je vse v smeh, ko je dejal, da ni nikoli prej vedel, koliko dobrega je storil kot guverner Ohia. Kje le so bili ti ljudje tista leta, ko je marsikaj grenkega slišal na svoj račun! Priljubljenost Franka Lauscheta med navzočimi je bila očitna, kar je dokazal aplavz med in po njegovem nagovoru. Ko se je slovesnost zaključila, so hoteli mnogi priti k bivšemu guvernerju in se z njim rokovati.

Naj bomo zadovoljni ali ne s politikom guvernerja Celestea, posebno glede davkov, zasluži on pohvalo za čast, ki jo je izkazal Franku Lauschetu. Slovesnost sama je bila kar dostojno organizirana in smo bili vsi navzoči brez dvoma veseli, da smo se podali v Columbus in odzvali povabilu.

Rudolph M. Susel

Otvoritveni dan Slovenskega doma za ostarele

CLEVELAND, O. - Direktorij Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. je določil soboto, 10. septembra, za otvoritveni dan novega dela tega zavetišča in sicer od 1. do 7. zvečer. V novem delu doma je prostor za 67 stanovalcev in so vsa mesta stalno zasedena.

Podrobnosti o otvoritvenem dnevu bodo objavljene v naslednjih številkah AD. Med drugim bodo člani direktorija vodili manjše skupine gostov skozi dom. Vabljeni so vsi, ki se za to ustanovo zanimajo.

Zgoraj: Slovenska šola pri Sv. Vidu, Cleveland, Ohio, z učiteljicami

Spodaj: Absolventi Slovenske šole pri Sv. Vidu, 1983, s svojo učiteljico gospo Bredo Lončar.

Prva vrsta (od leve): Tomaž Zakrajšek, Peter Košir, Robert Grdadolnik.

Druga vrsta: Mary Ann Rus, Monika Selan, Vesna Prelog, Barbi Rihtar.

Spet v šolo!

CLEVELAND, O. - Marsikaj se v svetu spreminja; nekaj s časom, drugo spreminjamo ljudje v upanju na izboljšanje. Najdemo pa tudi stvari, ki v namenu ne morejo biti spremenjene. Preoblikujemo lahko samo zunanost pa moramo pri tem usmerjati naše moči k namenom, ki krepijo, kar je bistvenega. Med take primere spada slovenska sobotna šola.

Mladini ni najbolj prijetna misel, da je minilo poletje in da bo treba spet nazaj v šolske klopi k pouku in resnemu delu. Ali, skrb za vzgojo mladine v tem ne dopušča sprememb, ker je to zadeva dolžnosti. Dolžnost mladine, da si v šolah bistri razum ni nič manjša od dolžnosti odraslih, ki zahteva, da si z delom služijo vsakdanji kruh.

Če pa imajo otroci nesporno dolžnost hoditi v šolo, potem

šola ne more spremeniti svoje dolžnosti do mladine in mora nuditi pogoje za vsestransko izobrazbo. — Zato, torej, Slovenska šola pri Sv. Vidu vsako leto v septembru odpira šolska vrata. Čeravno ni državnega zakona, ki bi zahteval, da ves slovenski naraščaj obiskuje sobotno šolo, si v skrbi za nadaljevanje slovenskega življenja v tujem svetu vsi želimo, da bi nikdar ne stala svetoviška šolska vrata zaman odprta.

Preteklo leto je pri Sv. Vidu končalo slovensko šolo sedem osmošolcev. S čestitkami in željami za vse dobro v njihovem nadaljnjem prizadevanju so jih vzgojitelji odpustili. Vendar, delo šole s tem ni bilo zaključeno. Učiteljstvo, v sodelovanju in pod pokroviteljstvom gospoda župnika pri Sv. Vidu, je v pripravljenosti za novo delo. S starši sloven-

skih otrok želi še nadalje nositi soodgovornost, da mladini posreduje osnove slovenskega jezika. Starši! Ne zavračajte te ponudbe in ne odrecite svojim otrokom te neprecenljive priljubljenosti!

Predobro vemo vsi, s kolikimi težavami je združena odločitev staršev, da svoje otroke pošiljajo v slovensko šolo. Mladina sama ni najbolj navdušena sprejemati ukaze. Ljubezen staršev in njih požrtvovalnost jim bo razumljiva morda šele čez leta, ko bodo šolo že zdavnaj zapustili. Tedaj bodo prav spoznali besede o materinem jeziku, ki jih je zapisal škof Martin Slomšek: »Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih: skrbno smo jo dolžni ohraniti, lepšati in zapustiti svojim mlajšim.«

Začetek letošnjega šolskega

leta za otroški vrtec kakor za vse ostale razrede bo v soboto, 10. septembra. Vpisovanje v slovensko šolo je mogoče izvršiti telefonično, ako kličete župnišče sv. Vida (361-1444). Morete pa svoje otroke vpisati

tudi v razredu pri učiteljicah na prvi dan šole pred začetkom pouka ob devetih dopoldne.

Za odbor staršev Slovenske šole:
Jože Likozar

VEČER NA ERIJSKEM JEZERU

*Vetrc poletni mehko povleče,
sladke skrivnosti valčkom šepeče.
V čolnu ležim, tovariš vesla,
gledam srebrne lučke nebá.*

*K meni, k zvezdam moj drug se ozira,
toneva nema v bleščavi večera.
Daleč, o daleč je šumno življenje,
tone spomin na tegobe, trpljenje.*

*Duša sproščena deviško je lepa,
nič več železni je svet ne uklepa —
hrepenenja v brezbrežja lijó,
himno mirú nama zvezde pojó.*

Ivan Zorman

Slovenska folklorna skupina

KRES

vabi na dve predstavi

v soboto, 10. septembra, ob 7.30 zvečer
Vsi sedeži rezervirani — kličite 944-0708.

v nedeljo, 25. septembra, ob 3. popoldne
otroci bodo vstopnine prosti!

v Slovenskem narodnem domu
na St. Clair Ave.

Politična analiza:

Začarani krog

Miloš Štaré

BUENOS AIRES, Ar. - Da v Jugoslaviji marsikaj ni v redu ni nobena tajnost. To vedo komunisti sami, pa si ne znajo in tudi nočejo pomagati, da bi odstranili težave v strahu, da bi partija kaj zgubila na oblasti. Nepristranski opazovalci vidijo tudi vzroke teh težav, ki so v glavnem v sistemu samem, pa tudi v miselnosti večine družbe, ki se je zaradi ustrahovanja enopartijskega režima in komunistične diktature v pretirani potrošniški vnetosti izoblikovala v to, kar danes je. Mnogi so tudi mnenja, da kljub materialističnemu pojmovanju življenja ne verjamejo več v marksizem niti tisti, ki ga vsiljujejo drugim.

Partija ve, da zunanji svet zelo zanimajo notranje razmere v državi in vzroki nestabilnosti. Zlasti finančniki zahodnega sveta, ki so pri jugoslovanskih komunistih zelo v časti, opazujejo skoraj z mikroskopom dejanski položaj, predno ustrezajo prošnjam komunistične vlade za pomoč, posojila itd. ali pa odklonijo pomagati reševati tako zavoženo gospodarstvo. Dokaz temu je dejstvo, da je Jugoslavija morala sprejeti pogoje, ki so jih stavili finančniki zahodnih bank.

Ali ni ironija usode, da so nas med revolucijo komunisti obsojali na smrt kot narodne izdajalce, če smo se naslanjali na zahodne zaveznike in se nismo hoteli s hlapčevsko ponižnostjo klanjati »očku« Stalinu, kakor so delali oni.

Partijsko in državno vodstvo si sedaj na moč prizadeva dokazati svetu, da je v sistemu samem vse v redu in so vse neveselčnosti le posledica gospodarskih težav in krivda nasprotnikov odrešilnega samoupravljalnega sistema. Skladno s tem je tudi zvezni sekretar za notranje zadeve Stane Dolanc v svojem govoru na seji Zveznega izvršnega odbora skupščine SFRJ, 6. julija, takoj v uvodnih besedah dejal:

»Slabe gospodarske razmere in posledice, ki iz tega izvirajo, so glavni vzrok konfliktnih situacij in odmikov, s katerimi se ta hip spopada naša družba. Sovražno nastrojene skupine in posamezniki potencirajo gospodarske težave in druga protislovja v družbi, ter se trudijo, da bi ustvarili vtis, kot da je naš sistem socialističnega samoupravljanja v krizi in da so zato neizbežne potrebne korenite spremembe. Pri tem širijo malodušje in nezaupanje v uvedene ukrepe, ter ponujajo rešitve s pozicij meščanskega liberalizma ali centralizma in etatizma.«

To je poudarjal Dolanc štiri dni po omenjenem izrednem zasedanju Skupščine v zvezi s pogoji za posojilo. V nadaljevanju je poskušal dokazovati, da je sistem sam dober, da pa je krivda drugod. Pokazal je na »nosilce sovražnih dejavnosti, ki se ne glede na ideološko

barvo med seboj povezujejo in da je njihov končni cilj isti: spodkopati in uničiti samoupravni socialistični sistem.« S tem pa ni mislil »samoupravnega socialističnega sistema«, ampak diktaturo partije.

Seveda ni mogel Dolanc mimo emigracije in je tudi to obtožil s temi besedami: »Sovražna emigracija se želi oprati terorizma in fašistične preteklosti, ter se predstaviti kot del takomenovane opozicije. Zato krepi protijugoslovansko (pravilno: protikomunistično. op. pisca) propagando in druge dejavnosti.«

Vrsta obtožencev pa ne bi bila popolna, če se ne bi Dolanc lotil tudi duhovščine, kateri je posvetil tele besede:

»Reakcionarni del duhovščine rimskokatoliške in srbske pravoslavne Cerkve, islamske skupnosti in drugih grobo napada temeljne vrednote našega družbeno političnega sistema in podpira skrajne nacionaliste, ki želijo izkoristiti Cerkev kot opozicijsko ustanovo nasproti naši samouravni družbi. Skrajneži med duhovščino bi radi spolitizirali Cerkev in se predstavili kot varuhi nacionalnih interesov 'svojih narodov'. Vernike skušajo družbeno politično pasivizirati, verske objekte pa spremeniti v kraje, kjer se bo z antisocialističnih stališč razpravljalo o zadevah, ki niso religioznega značaja. Ta del duhovščine želi doseči svoje cilje z organiziranjem raznih družbenih dejavnosti. Največ pozornosti posveča pridobivanju otrok, srednješolske in študentovske mladine ter inteligence.«

V nadaljnjem delu govora je Dolanc potožil, da je v Jugoslaviji vedno več kriminala. Tudi je govoril z zaskrbljenostjo o trgovini z mamili.

Ni pa načel vprašanja, zakaj je v Jugoslaviji vedno več kriminala; zakaj tako cvete trgovina z mamili. Vprašanja samomorov si ni upal niti dotakniti, kaj šele, da bi skušal pojasniti zakaj je Slovenija po številu samomorov v evropskem merilu na prvem mestu, po svetovnem merilu pa zelo blizu vrha lestvice. Tudi bi bilo zanimivo razmišljanje o tem, zakaj so celo sinovi komunističnih veljakov, katerim so očetje pripravili »komunistični raj« na zemlji, pobegnili iz njega s samomorom.

Kdo vzgaja kriminalce ter pospešuje trgovino z mamili? Kdo usmerja posameznike na pot samomorov? In tudi kdo pa pospešuje nemoralnost s pornografijo in drugimi sredstvi? Še in še bi lahko stavljali vprašanja.

Odgovor je jasen: Vse to je delo režimskih »vzgojiteljev«, katerih vzgoja temelji na materialistično-ateističnem nauku, ki je temelj komunističnega sistema.

Ali res misli Dolanc, da bi »reakcionarni del duhovščine«

kot ga on označuje, pospeševal kriminal, razuzdanost, demoralizacijo, trgovino z mamili in usmerjal posameznike k samomoru, če bi tej duhovščini dovolili svobodno posvečati pozornost »pridobivanja otrok, srednješolske in študentovske mladine ter inteligence«?

Stane Dolanc in vsi, ki delijo njegovo mnenje, so zašli v začarani krog, iz katerega ne najdejo in tudi ne iščejo izhoda. Dajejo vso oporo in ugodnosti tistim, ki narod zastrupljajo in človeka ponižujejo, omejujejo pa do skrajnosti delo vsem, ki bi narod hoteli reševati, mu pomagati in kazati smer do priznavanja človekovega dostojanstva, njegove pravice do svobode in do človeka osrečujočih duhovnih vrednot.

Svobodna Slovenija
28. julija 1983

Novi grobovi

Josephine C. Cebulj

V nedeljo, 28. avgusta je v Richmond Hts. bolnišnici po kratki bolezni umrla Josephine C. Cebulj (Cebuly) z 20470 Lindberg Ave., prej bivajoča na Bonna Ave. in na E. 55. cesti in Carry Ave., rojena Colarič v Slivju, Slovenija, vdova po pok. možu Johnu, mati Johna in Franka, tašča Dolores, 4-krat stara mati, zaposlena mnoga leta pri Leece Neville, članica Društva sv. Ane št. 4 ADZ, SZZ št. 14, Klub Ljubljana in Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti v četrtek, 1. septembra, zjutraj ob 8.30, v cerkev sv. Kristine ob 9.15, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9. Družina priporoča darove v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele.

Steve Svekric

Pretekli petek je v Mt. Sinai bolnišnici umrl 70 let stari

Steve (Cowboy) Svekric z 1174 E. 60. ceste, prej bivajoč na Prosser Ave., rojen v Uniontownu, Pa., od koder je prišel v Cleveland l. 1921, mož Angele, roj. Germ, oče Marlene Brown, 2-krat stari oče, brat Josepha, Johna, Nicholasa, Franka in Ann Herakovic, svak Julie Germ, zaposlen pri Lincoln Electric 25 let, dve leti pa kot oskrbnik pri cerkvi sv. Nikolaja na Superior Ave. Pogreb je bil iz Želetovega pogrebnega zavoda na St. Clair Ave. včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Vida in od tam na Kalvarijo.

Marko Bercic

Dne 17. avgusta je v Phoenix, Arizona, kjer je bival vse od leta 1963, po dolgi bolezni umrl 86 let stari Marko Bercic, rojen v Selo Podvrh pri Samoboru, od koder je prišel v Cleveland l. 1913, mož Cecilije, roj. Boldon (26. julija sta praznovala 59. obletnico poroke), oče Mildred Malavasic, tast Tony Malavasic, stari oče Jeffreya in Marka, prastari oče Brandona Malavasic, v domači vasi pa zapušča pokojnik sestro Dragico Bošnjak. Zaposlen je bil pri Cleveland Tractor Co. 44 let, vse do svoje upokojitve, igral pa je pri Balkan Tamburitzan orkestru, ki je bil prvi tamburaški orkester na lokalnem radiu. Pogreb je bil 20. avgusta na pokopališče St. Francis v Phoenixu, Az.

Ann M. Grilj

Umrla je Ann M. Grilj rojena Rezin, vdova po pok. možu Johnu L., mati Carole Gorzelanczyk in Ann Gerlock, 7-krat stara mati, hčerka Andrewa (pok.) in Anne, roj. Kuhar, Rezin, sestra Andrewa ml. in že pok. Johna. Pogreb je bil iz Fortunovega pogrebnega zavoda na 5316 Fleet Ave. včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Monike in od tam na Kalvarijo.

Joseph C. Zerdiewski

Umrl je Joseph C. Zerdiewski, sin Josepha in Antoi-

nette, roj. Rutkowski, Zerdziewski (oba že pok.), brat Henriette Kenik in Casimira, stric. Pogreb je bil iz Fortunovega pogrebnega zavoda včeraj v cerkev sv. Stanislasa in od tam na Kalvarijo.

George Stevers

Preteklo soboto je v Mt. Sinai bolnišnici nenadno umrl 69 let stari George Stevers z 1097 E. 60. ceste, rojen v Athensu, Ohio, brat Katherine Kish, Opal Lindow, Gladys Leuschner ter že pok. Ethel Black, Everetta in Frances Franklin. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. nocoj ob 8. uri. Pogrebne obrede bo opravil rev. Walther Marcis iz St. John Nottingham luteranske cerkve.

MALI OGLASI

Obirajte svoje lastne paprike!

Zelene, rumene ali druge in fižol sorte Lima, ob ponedeljkih, sredah in sobotah, od 8. zj. do 5. pop. Trgovina odprta vsak dan od 8. zj. do 7. zv. Melone, paprike več sort. Brezplačna tel. št. 1-800-362-9535.

Hilgerts Berry Farm
3431 Waterloo Rd.
Randolph, Ohio

(64,66,68)

For Rent

4 rooms down, St. Marys area. Older or retired couple or single person. 541-2881.

(64-65)

For Rent

Neff Rd. (up). Available October. Lge. 3 bdrm. \$375 a month plus lease & security. 888-7029.

(64-67)

FOR RENT

Single house on 1171 E. 61 St. Call 944-3144.

(61-64)

NAPRODAJ V EUCLIDU

Restavracija z barom, v Euclidu, Ohio. Kličite za sestanek: 731-9689.

(63-65)

For Rent

5 rooms up. E. 67 St. Adults only. No pets. Call 1-254-4190 or 881-8846.

(x)

Apt. for Rent

Lake Shore E. 185. Adults only. No pets. Call 398-9579.

(63-66)

For Sale

Restaurant & Lounge. Euclid, O. Call for appt. 731-9689.

(63-65)

For Rent

Clean 4 room apt., off street parking. Security dep. References. No pets. Ethnic neighborhood, E. 58th & St. Clair. \$110 a month. Call 581-2908.

(63-64)

Nadaljevanje obnove brkinskih gozdov ogroženo — ni več denarja

SEŽANA - Po žledu, ki je v začetku novembra 1980. leta opustošil okrog 13.500 hektarov gozda v Brkinah in povzročil veliko škodo tudi na sadnem drevju, se je v Brkinah začela akcija za čiščenje in sanacijo teh gozdov.

Do konca leta naj bi v Brkinah očistili še tiste dele gozdov, do katerih je bil dostop najtežji in kjer so površine za čiščenje manjše. V poletnih mesecih gozdarji ne delajo, kar gre za površine, na katerih je predvidena t. i. panjevska obnova, jeseni pa bodo morali posekati še okrog 55 tisoč kubičnih metrov lesa.

Že prihodnje leto bo za vzdrževanje, sečnjo in obnovo gozdov v Brkinah skrbel Sežanski zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa. Na zavodu pa pravijo, da se trenutno soočajo z velikim problemom: nadaljnjo obnovo gozdov. V

minulem letu - z biološko sanacijo so začeli takoj, ko je bilo mogoče — so na 236 hektarih že posadili sadike, drevje posejali na 72 hektarih in vzdrževalna dela opravili na 1166 hektarih površin.

Letos imajo predvidenih 100 hektarov za saditev, 20 za setev in 422 za vzdrževanje mladja. Če bi hoteli v celoti in uspešno obnoviti poškodovane brkinske gozdove, bi morali podoben »tempo« obnove vzdržati še devet let. Sredstva pa imajo le še za letos. Torej že prihodnje leto denarja za biološko sanacijo ne bodo imeli več.

Pravijo, da bodo za obnovo gozdov v prihodnjih letih potrebovali vsaj še 250 milijonov dolarjev (\$2,5 milijona dolarjev), ki pa jih iz rednega pritoka sredstev ne bo moč zbrati.

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. - Stara slovenska trditev je, če prve dni septembra pogosto grmi, bo dosti »šnopsa«, pšenice in rži. V tem mesecu večkrat nastajajo goste megle, tako, da se na cesti avtomobili zaletavajo eden v drugega, v zraku pa letala. Spominjam se dobro ljubljanske megle, ki je bila tako gosta, da so morali tudi ptiči peš hoditi.

Mesec september imenujemo tudi kimavec, poberuh, jesenik, miholšček, malomašnik, sadnik, jesenščak in detvetnik.

Nekaj septembrskih ptičkov: Če se zgodaj selijo ptičji, bo huda zima o božiči. Ko žerjav leti na tuje, brž se zima približuje. Če jeseni ni kam devati, spomladi ni kje jemati. V jeseni je za vsakim grmom dež. Jesen je čas, ki pride darove dajat. Na dan 21. septembra se prične astronomska jesen — enakonočje, to se pravi, da sta dan in noč enako dolga.

Če pobrskamo za jesenskimi motivi pri pesnikih in pisateljih, najdemo na pretek zlatega listja, višnjevoga neba in poslovnih pesmi ptic selivk. Vsem pa jesen ni všeč. Pravijo, da jesen na nekatere slabo vpliva. Radi bi šli na jug, kjer ni jeseni, kjer se mrzav ne ovija okrog telesa.

Jesen nas prisili k melanholiji, dnevi so žalostni, dnevi tarnajočih vetrov, golih gozdov ter rjavih in uvelih trat. Bral sem nekje, da je pomlad zelo lepa, toda če bi ne bilo jeseni, bi bilo oko sito, želodec pa prazen.

Lep pozdrav in vse dobro v jesenskem razkošju.

* * * * *

Nobenega dvoma ni, da smo vsi občutljivi za vremenske spremembe in sicer moški bolj kot ženske, če verjamite ali ne. Stara slovenska trditev pravi: »Če se k hudi uri perpravlja, so ženske inu muhe tečne, moški pa še desetkrat bolj.«

Znanstveniki menijo, da je vzrok tej občutljivosti pomehkuženje človeštva. Človek je bil v kameni dobi veliko bolj izpostavljen vremenskim nepravilnostim in je imel zaradi tega v telesu tudi bolj izostrene obrambne mehanizme. V dobi civilizacije, v današnjem času, človek vse bolj izgublja stik z naravo, obrambni mehanizem je otopel, rezultat pa je slabo razpoloženje in počutje. Lahko bi rekli, da so obrambni mehanizmi kar nekam zarjavili zaradi vseh mogočih klimatskih naprav, ki jih je človek vgradil med naravo in sebe. Zato so mnogoteri ob nizkem zračnem pritisku še bolj tečni in razdraženi kot po navadi!

* * * * *

Že dalj časa sem prepričan, da so ameriški časopisi (večina) in TV postaje v rokah visoko izobraženih, levo usmerjenih voditeljev, kateri hote ali nehote prinašajo in prikazujejo bralcem in bralkam oz. gle-

dalcem in gledalkam samo žalostne strani ameriškega življenja. Prinašajo jih na tak način, kot bi hoteli svetovati — napadaj in obsojaj predsednika in njegovo vlado, raznašaj nezaupanje do FBI, Pentagona in policije, ali pa ustrelj ga, posili žensko, oropaj banko, ubij starca, pa te bomo v časopisih in na TV s slikami ovekovečili za vse čase.

Tako nekako nam tudi TV razodeva domače in svetovne novice. Pred kratkim je predsednik Reagan v nekem svojem govoru poudarjal, da komunističnemu režimu in voditeljem ne smemo zaupati, da lažejo in da so zmožni za dosego svojega cilja napraviti vse, kar je mogoče na svetu. Seveda je potem ameriško časopisje in TV napadlo predsednika Reagana, da ni dostojno od ameriškega predsednika dajati take izjave. Toda, ko je Jurij Andropov v nekem svojem govoru dejal, da je Reagan največji lažnjivec, je ameriško časopisje prineslo na prvih straneh to Andropovo izjavo z velikimi in debelimi črkami. Komentarji na TV pa so zveneli v prid Andropovu. Je nekaj ljudi v Ameriki, ki verujejo bolj komunističnim voditeljem kot svojim.

Včasih gledam in poslušam na TV različne kritike in razgovore raznih študiranih in neštudiranih ljudi, ki razkazujejo na političnem, gospodarskem, seksualnem in kulturnem polju svoje znanje, pa tudi neznanje. Tukaj prednjači »Phil Donahue Show«. On je liberalni intelektualec, podpirajo ga pa borbene ženske za enakopravnost z moškimi. Ko vemo, da v cerkvi na prižnici nihče ne sme ugovarjati pridigarju, tako je Donahue abso-

lutni gospodar svojega mikrofona.

Kadar Donahue razgovarja z gostom ali gostinjo in če se politično ali seksualno strinja z njim, mu moli mikrofona pod nos dalj časa, če se ne strinja pa spodmakne mikrofona izpod nosa in pravi: »Sorry, no time!«

Donahue je tudi izvedenec v seksualnih zadevah in problemih. Na njegovem »showu« se svobodno razgovarjajo homoseksualci, lezbijke, zakonci, ločenci in vsako izmed njih opisuje vse mogoče umetnosti naravnih in nenaravnih spolnih obredov, tako da starim in mladim zastaja srce in mozeg. Prepričan sem, da taki razgovori na TV niso koristni doraščajoči mladini. Kar je bilo pred leti abnormalno, zlo in greh, je danes normalno, čednost in vrlina!

Na svetu se danes vsako sekundo rodi dva in pol otroka, od lakote pa jih umira na milijone. Levo usmerjeni »nekaterniki« trdijo, da je tega kriv predsednik Reagan in ameriška družba. V Ameriki je veliko ljudi, katerih naloga je iskati in delati probleme. Tudi Phil Donahue ima na svojem sporedu same probleme, a nikdar nobene rešitve. Če bi danes živel W. Shakespeare in bi bral ameriške časopise in poslušal TV, bi sigurno napisal — nekaj gnilega je v državi Ju-Es-Ej!

Pa ni tako. Vsi vemo, da ima vsaka država na svetu svoje zaklade in svoja gnojščica. Vemo tudi, da v vsaki državi v veliki večini živijo pošteni, inteligentni in delavni ljudje, toda novice ustvarjajo nepošteni in kriminalci. V Ameriki so gotovi ljudje, ki brskajo samo po gnoju in ustvarjajo probleme. V Rusiji in drugih državah ne rijejo v gnoj tako globoko kot v Ameriki, zato javnost ne pozna tamkajšnjih problemov. Levo usmerjene ameriške organizacije, belci in črci, predsedniški kandidatje, vsi danes samo radi ideoloških nasprotij udarjajo čez predsednika Reagana in njegovo domačo in zunanjo politiko.

A to ni nič novega. Že pred leti je znani angleški pisatelj-dramatik George Bernard Shaw, ustanovitelj Fabianovega socializma, pisal na račun ameriške demokracije in poštenega delovnega ljudstva, posebno če se niso strinjali s socializmom. Njegova umetniška dela so imela v Ameriki izreden uspeh. Smejal se je temu in dejal: Vedno sem skrbno pazil, da ne bi napisal niti ene prijazne besede o Ameriki. Prebivalce te dežele sem obravnaval kot kmetavze in pisal, da je stoodstotni Američan devetindevetdesetodstotni idiot. Rezultat vsega tega je, da me obožujejo in oboževali me bodo do dneva, ko bom napisal o njih kaj dobrega in prijaznega. Tedaj bodo začeli sumiti, da sem le povprečni pisatelj in se bodo odvrnili od mene.

Velika udeležba na KSKJ pikniku

Preteklo nedeljo je bil Ohijski KSKJ dan piknik na farmi sv. Jožefa na White Rd. na Willoughby Hillsu. Ta farma je last Društva št. 169 KSKJ. Udeležba ob lepem, vročem vremenu je bila zelo dobra, veliko je bilo otrok, ki so pa vsi dobili brezplačne balončke. Na sliki vidite predsednika Društva št. 226 Josepha Riglerja, ki je oddajal balončke mladim piknikarjem.

(Slika: James V. Debevec)

Skratka, levo usmerjeni ljudje vedo, kaj delajo, ostali pa smo »molkologiki«.

* * * * *

Slovensko društvo Triglav je imelo v nedeljo 21. avgusta zadnji letošnji piknik, katerega so se udeležili v velikem številu rojaki in rojakinje ter prijatelji iz bližnjih in daljnih krajev Wisconsin in Illinois. To pot je pikniško mašo in pridigo daroval misijonar p. Ciril Mejač. Berilo je bral Frank Mejač, cerkveni pevski zbor sv. Janeza pa je prepeval lepe slovenske nabožne pesmi. Pred kosilom je predsednik društva Triglav Jože Kunovar izrekel dobrodošlico vsem navzočim, dočim so neumorne triglavske kuharice z mlajšimi pomočnicami pripravile odlično kosilo, mladi točaji pa so nam nudili hladno in vročo pijačo.

Iz Sheybogana je privozil v park velik avtobus z godbeniki in velikim številom veselih Slovencev in Slovenk. Piknik je obiskala tudi predsednica društva USPEH Fani Smole z možem Mattom. To pot sta bila prvokrat na pikniku v triglavskem parku znana slovenska zakonca Frank Rezek in njegova soproga Mary iz Girrada, Ohio. Upam, da so bili zadovoljni.

Na tem pikniku je bil kot vsako leto 95-letni mladenič Matt Golob, ki se je v družbi svojih hčerk in družinskih članov ter prijateljev veselo unesal v pikniško razpoloženje. Sredi popoldneva je prihrumela nevihta z močnim nalivom, kar pa ni preprečila ne veselja ne plesa. Glasbeniki so igrali poskočne melodije, ljudje pa so pod židanimi in drugimi marelamami plesali polke, valčke in druge plesne.

Ljudje so se iz veselega slovenskega piknika vračali

zelo zadovoljni na svoje domove, društvo Triglav pa je zopet doseglo lep moralni in finančni uspeh. Vsa čast Triglavanom in Triglavankam! Zadnja letošnja triglavanska zabavna prireditev - Vinska trgategatev - bo v nedeljo, 18. septembra popoldne 1983. Vsi vabljeni.

A.G.

Pomoč koroškim študentom

FOWLER, Kans. - V zadnjem času so sledeči darovali za šolnino (room and board) za revne koroške študente:

N.N., Cleveland, O. - \$500;
Cilka Remc, Fla. - \$500;
Angela Gospodarič, San Francisco, Kalif. v spomin na s. Gonzago Kolentar - \$50;
N.N., Kanada - \$150 (v kanadskih dolarjih);
N.N., Cleveland, O. - \$500.

V imenu staršev, študentov in v mojem imenu prisrčna zahvala vsem dobrotnikom! Po poročilih, ki jih dobivam od tam, se vrši »boj« za vsakega študenta. Levica jih hoče dobiti za vsako ceno, ali pa brez cene v svoj novi dom.

Te revne študente moramo rešiti in jim dati možnost, da se vzgajajo v katoliškem Mohorjevem domu. Vse zavedne Slovence po Ameriki in Kanadi ponovno prosim za pomoč. S tem bomo pokazali, da hočemo rešiti našo kri na Koroškem. Vse darove lahko pošiljate na moj naslov:

Fr. John Lavrih
P.O. Box 83
Fowler, Kans. 67844

Kanadski rojaki!
Poročajte o društvenih in osebnih novicah v Ameriški Domovini!

V BLAG SPOMIN

DVANAJSTE OBLETNICE
SMRTI LJUBLJENEGA
OČETA IN BRATA

Frank Penko

Preminul je 31. avgusta 1971

Dvanajst let je že minilo, odkar si, dragi, odšel od nas, a vedno svež spomin je na Te, Pogrešamo Te vsaki čas.

Žaljujoči:

sin FRANK;
hčerki ANA in MILA
v starem kraju;
sestra JENNIE ZELKO
v Clevelandu;
drugi sorodniki v Sloveniji.
Cleveland, 30. avg. 1983.

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300
431-2088

17010 Lake Shore Blvd.
1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina S Pohištvo

531-1235

15301 Waterloo Rd.

KOLEDAR PRIREDITEV

SEPTEMBER

10. - Plesna skupina Kres priredi Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Živa spremljava pri programu: orkester Veseli Slovenci. Začetek ob 7.30 zvečer.

18. - Oltarno društvo fare sv. Vida priredi svoje vsakoletno kosilo z juho, govejo in kurjo pečenko in prikuhami, v farni dvorani. Serviranje od 11.30 dop. do 2. pop.

18. - Odbor Slovenske pristave priredi vsakoletno Vinsko trgatev na SP.

18. - S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatev v Triglavskem parku. Kosilo ob 12. uri popoldne, potem zabava.

25. - Plesna skupina Kres ponovi program «Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov» v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 3. popoldne.

25. - Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

1. - Fantje na vasi priredijo koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. zvečer. Gostujejo Fantje na vasi iz Toronta. Po koncertu ples in zabava. Igra Alpski sekstet.

8. - Klub slovenskih upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi 21. letno večerjo s plesom v Slovenskem domu na E. 80. cesti. Igra Eddie Buehner orkester.

15. - Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

15. - Pevski zbor Glasbena Matica priredi vsakoletni jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. - Občni zbor Slovenske pristave.

22. - Ansambel «Veseli Slovenci» praznuje 20. obletnico obstoja s samostojnim koncertom in večerjo v

Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

23. - Slomškov krožek priredi obed v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

28. - Slovensko-ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igra Norm Novak Trio.

NOVEMBER

5. - Štajerski klub priredi svoje tradicionalno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igra Veseli Slovenci orkester.

12. - Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

12. - Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S serviranjem večerje bodo začeli ob 5. popoldne.

DECEMBER

4. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob treh popoldne.

1984

FEBRUAR

26. - Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

24. - Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

MAJ

12. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

JULIJ

29. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

Velikodušnost je preobilje moči.

B. Hofman

Lepota je velika skrivnost.

I. Glazunov

Novo Meddobje

CLEVELAND, O. - Pred nedolгим je izšla v Buenos Airesu zadnja številka XVIII. letnika Meddobja. Sledi poročilo o vsebini novega Meddobja, povzeto iz *Glasa SKA* (marec 1983):

Španski uvodnik »*Como protagonistas de la historia*« (Kot protagonisti zgodovine) je s tehtnimi besedami zapisal Pavel Fajdiga. Izdajo odlikuje slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja predavanje, ki ga je imel na 12. kulturnem večeru SKA ob priliki svojega obiska v Argentini. Predavanje nosi naslov *Odnos vere in kulture v izseljenstvu* in zadeva poglobljena vprašanja zdomčevega življenja v tuji zemlji ter ohranjanja njegove kulture in vere.

France Papež je tokrat sodeloval s pesmijo *Moji ljudje*. Svoj bivanjski položaj izraža v vzdušju hvalečnosti in neizrekljivo skrivnostnega odnosa do soljudi. Meddobje XVIII je pravzaprav že osmi letnik revije, ki ga Papež pripravlja kot njen glavni urednik.

Vinko Beličič zaključuje vrsto črtic pod naslovom *Slovo od puste dežele*, v tej številki: Povratnik, Silvestrovo in Beg od Saturnalij. Preteklost in sedanjost, lirsko razpoloženje in pereča stvarnost so postavljeni v resnični prostor, ki živi v polnosti dogajanja in lepi kompozicijski ureditvi.

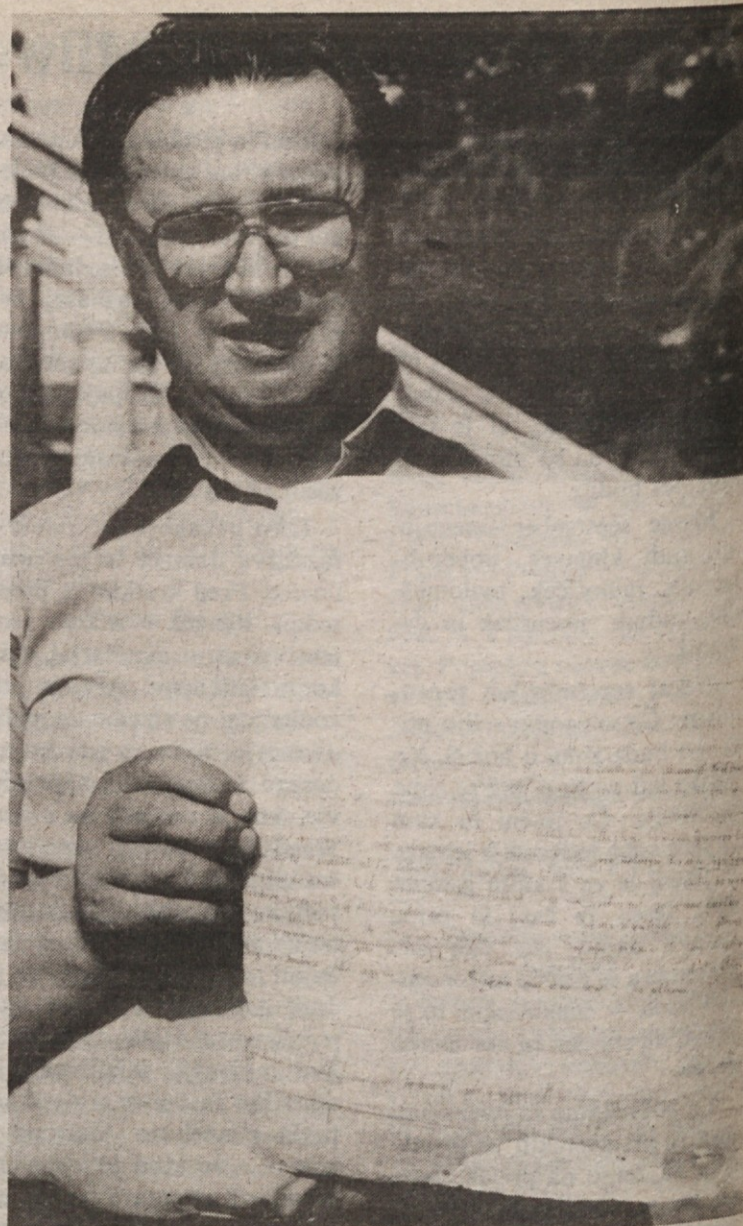
Dr. Tine Debeljak je znan po svojih kvalitetnih prevodnih del iz svetovne literature, predvsem slovanskih jezikov. To pot je prevedel Jana Lechona *Jasnogorski gospé*.

V *Primitivnem in modernem pojmovanju zgodovine* je Peter Breznik predstavil glavne nazorske interpretacije zgodovine.

Glavni literarni prozni prispevek je o. Jožeta Cukaleta novela *Jezne ulice*, ki je zaslužila prvo nagrado na leposlovnem natečaju SKA v spomin na Valerijo Pippovo. (V *Glasu SKA* za marec 1983 je pogovor z avtorjem ravno o tej noveli in o njegovem delovanju misionarja in pisatelja.)

Leva Detela *Govor v temi* je prav to — govor, namenjen Slovincem v matični domovini. Detela prikazuje slovensko kulturno stvarnost, kakor jo sam vidi, »v preciznem, jasnem, skorajda neprizadeto hladnem jeziku« ter dokazuje neizčrpno iznajdljivost v ironičnem obračunu z uradno oblastjo.

Pod skupnim naslovom *Posneti soneti IV* je Karel Rakovec prispeval s prepesnitvijo raznih sonetov. Ana Ahmatova, Francesco Petrarca, Michelangelo Buonarroti, Alice Meynell, Willem Kloos, Elizabeth Barrett Browning, William Shakespeare, Richarda Huch, Luis de Camoes, Louise Labé, Rainer Maria Rilke in Dane Alighierri spregovorijo kot v izvorniku. Bralec si naj ustvari sodbo, a tu se poklonimo mojstru, ki v zahtevni prevajalski umetnosti

Najstarejši slovenski dokument

Na gornji sliki vidite č.g. Franceta Boleta, ki ga mnogi poznamo po njegovem obisku v ZDA in Clevelandu. Rev. Bole je seveda urednik zelo zanimivega verskega mesečnika *Ognjišče*, ki izhaja v Koprju, Slovenija in ki ga imajo naročeni mnogi naši bralci. Na pričujoči sliki drži Rev. Bole najstarejši originalni dokument v slovenščini, iz leta 1082. Pergament je v arhivu Koprške škofije. Listina z dne 9. decembra 1082 vsebuje odlok tržaškega škofa Herberta, ki uradno poklanja koprskim duhovnikom četrtino vseh dohodkov župnije Sv. Mavra v Izoli.

(Slika in podatki: dr. Karl B. Bonutti)

ohrani svežost, pomensko točnost in stilni smisel izvornikov.

V tej številki je objavljeno sklepno tretje dejanje Diega Fabrijia drame *Preiskava*, ki jo je pred 25 leti prevedel za gledališki odsek SKA dr. Branko Rozman.

Pod zaglavjem *Zapisi Karel Rakovec* ponatiskuje »precej spremenjeni« prevod Williama Blakea pesmi *Tiger*. Končno je v reviji objavljena tudi *Kronika dejavnosti Slovenske kulturne akcije*, to so bežni obris kulturnih večerov v XXVIII in XXIX sezoni v Buenos Airesu; 22 kulturnih prireditev, ki dokazujejo širok obseg kulturnega življenja Slovencev v Argentini.

Likovna priloga na štirih straneh je delo akad. slik. Marjance Savinšek. Ovitek vseh teh števil XVIII letnika Meddobja je delo arh. Jureta Vombergarja.

Vsekakor zanimivo gradivo in precej posrečeno ravnotežje med razpravno prozo, novelo, pesmimi in prevodi. Želeti bi bilo tudi več krajšega, za revije značilnega gradiva kot so bibliografske recenzije, poročila, polemike itd.

(Naročnina za publikacije SKA v letu 1983 \$30 ameriških dolarjev ali ustrežna vsota v drugih valutah. Vsa

nakazila na:

Alojzij Rezelj
Ramón L. Falcón 4158
Buenos Aires 1407
Argentina

Slovenski kulturni akciji želim veliko uspehov pri njenem za Slovence doma in na tujem tako pomembnem delu v prid slovenskih vrednot.
Ur. AD)

T.K. General Contractors
We do all carpentry, painting wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing and driveway jobs.
TONY KRISTAVNIK, Owner
831-6430 (X)

Zwiss Haus
FAMILY STYLE RESTAURANT
at Nordic Village
7480 Warner Road, Route 30
Madison, Ohio 44057
GENEVA

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
4 till 5 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems—also in Greater Cleveland
on Radio 106 SCA

1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Vesti iz Slovenije

Miha Marinko umrl

LJUBLJANA - Sredi avgusta je umrl Miha Marinko v starosti 82 let. V prvih povojnih letih je bil Marinko med partijskimi veljaki v Sloveniji, zadnja leta pa je živel v pokoju.

Drage posledice suše in toče v Sloveniji

LJUBLJANA - Zadnje mesece sta suša in toča napravili precejšnjo škodo slovenskim kmetovalcem. Novinarica Marjeta Šoštarič poroča v *Delu*, da bo pridelek sadja, grozdja, krompirja, koruze in strniščnih posevkov v Sloveniji za 30, pa tudi za 80 odstotkov manjši. Toča, ki je pustošila na 22.000 hektarih kmetijskih površin, je povzročila za najmanj 9 do 10 milijonov dolarjev škode.

Glavna skrb vseh, je dalje pisala novinarka *Dela*, je, kako zaradi manjšega pridelka krme ohraniti stalež živine. Pri tem poudarjajo, da ni toliko pomembno, po kolikšni ceni bodo uspeli dobiti dovolj sena, koruze, pesnih rezancev, temveč je pomembneje, da dobijo zadosti krme.

Slovenski hmeljarji obirajo pridelek

ŽALEC - Sredi avgusta so v Savinjski dolini začeli obirati hmelj. Obiranje bo trajalo do sredine septembra. Obirajo tudi v hmeljiščih drugod v Sloveniji.

Lanski pridelek je bil največji v vseh letih doslej. Letos bo hmelja manj. Na Koroškem in v Slovenj Gradcu, v Radljah in Rušah je letina normalna, poročajo, precej škode pa so zaradi suše in toče utrpeli v zibelki slovenskega hmeljarstva, v Savinjski dolini, kjer ponekod napovedujejo 15 do dvajset odstotkov manj pridelka.

V hmeljiščih na šempeterškem, braslovškem, trnavskem in polzelskem koncu, ki leže na bolj peščeni zemlji in kjer so posledice suše pač izrazitejše, je julija pustošilo še neurje. Hmeljeve kobule so zavoljo neugodnih vremenskih vplivov občutljivejše, s skrbnim spravilom, obiranjem in sušenjem pa je kljub temu moč doseči ustrezno kakovost.

V Sloveniji je s hmeljem zasejanih 2500 hektarov zemljišč in od tega tri četrtine v Savinjski dolini. Lani so tu nabrali okrog 3200 ton hmelja, za letošnje pa ocenjujejo, da ga bo približno 3000 ton. Osemdeset odstotkov savinjskega hmelja, v katerem ima cenjeni golding, se vedno pomembno mesto, prodajo v tujini, medtem ko slovenski hmeljarji lani poslali na tuje okrog 2800 ton hmelja.

Letošnjega izvoza bo zaradi sušne letine nekoliko manj, zato pa je že prodan tudi dobršen del pridelka prihodnjega leta. Znano je, da se kakovost savinjskega hmelja uvršča v sam svetovni vrh, iz leta v leto pa hmeljarji izboljšujejo tudi produktivnost.

Obvozno cesto v Rogaški Slatini asfaltirajo

ROGAŠKA SLATINA - Prvi dvokilometrski odsek obvozne ceste v Rogaški Slatini je asfaltiran in bo v kratkem razbremenil ozko prometno grlo v Ratanski vasi. Zdaj gradijo drugo etapo ceste, ki bo dolga dva kilometra in bo obvozno pripeljala nedaleč od Sečovega. Ta odsek ceste bodo letos prekrili z makadamom.

Temeljni kamen za novo portoroško cerkev položen

PORTOROŽ - V nedeljo 14. avgusta so v tem mestu ob slovenski jadranski obali položili temeljni kamen za novo cerkev, za katero so že zgradili zaklonske in nekatere župnijske prostore. Slovesnost ob polaganju kamna je vodil koprski škof dr. Janez Jenko, navzočih je bilo veliko duhovnikov in krajanov.

Gre za nadomestno cerkev, ki naj bi jo delavci koprškega Stavbenika zgradili do jeseni prihodnje leto. Cerkev bo imela več prostorov, namenjenih cerkvenim opravilom, in večji sakralni prostor z 250 sedeži. Nova cerkev bo torej precej večja od sedanje cerkvice, ki jo bodo morali podreti v skladu z načrti o urejanju portoroškega središča.

Slovenska partija se pripravlja na sejo centralnega komiteja

LJUBLJANA - V Sloveniji se komunisti pripravljajo na sejo centralnega komiteja, ki bo sredi septembra in bo namenjena nalogam komunistov pri uresničevanju dolgoročne programa ekonomske stabilizacije.

Na raznih sejah se tačas pogovarjajo sekretarji medočinskih svetov ZKS. Pred kratkim je v javnost prišel predlog za uvedbo novega »stabilizacijskega« davka, ki je povzročil precejšnje negotovanje. Partija torej naj bi nasprotovala temu predlogu, ki je »nesprejemljiv«. Kakor poročajo, je predlog »skušal po najkrajši in najlažji poti obdavčiti vse, kar je vidnega (hiše, stanovanja, avtomobile itd.), ne glede, kako je kdo ustvaril premoženje.« Obdavčeni bi bili delavci, ki so si gradili hiše, ker jim ni uspelo dobiti »družbenega« stanovanja, prav tako pa mor-

Poročilo o letošnji enomesečni šoli slovenskega jezika v Kranju

KRANJ - Sredi avgusta se je zaključila enomesečna poletna šola slovenskega jezika, ki so jo organizirale Slovenska izseljenska matica, ljubljanska univerza, kranjska gimnazija in druge sodelujoče ustanove.

Ta šola, ki je bila letos že drugič in jo nameravajo nadaljevati vsako leto, je, za razliko od tradicionalnega seminarja slovenskega jezika za slaviste na univerzi, namenjena otrokom rojakov v tujini, zlasti izseljencev. Zaradi tega ta šola tudi ne more biti tako zahtevna v strokovnem oziru, pač pa po drugi strani celovitejša.

Organizatorji šole želijo, naj bi le-ta dala učencem poleg odkrivanja, učenja ali izpopolnjevanja jezika, tudi vpogled v slovensko stvarnost in zgodovino in omogočala stik z deželo in ljudmi. Vsebina učnega načrta je in seveda bo ostala v popolni kontroli organizatorjev.

Letošnji seminar v Kranju, od koder so tečajniki delali študijske izlete po Sloveniji, je zajel 37 mladih iz 14 držav v starosti od 12 do 17 let. Znani novinar *Dela* Bogdan Pogačnik, ki je poročal o tej šoli, je pisal: »Štirje lektorji, ki so sicer zaposleni na slovenskih lektoratih v tujini, so se z njimi zelo potrudili, vendar so bili v glavnem mnenja, da tokrat starostna sestava, ki je bila nižja od lanskega seminarja, ko so bili zbrani tečajniki v starosti okrog 20 let, ni omogočala dovolj strnjene in tehtnega pouka. Res so glede na znanje slovenščine razdelili udeležence v štiri skupine, in medtem ko so se prvi morali posluževati kot pogovornega jezika angleščine, za prvo ponazorilo slovenščine pa slikanice, so pri zadnji, najvišji skupini že uporabljali učbenik Jug-Kranjčeve iz slavističnega seminarja, seveda pa brez poseganja v književnost.«

Pogačnik je ugotovil tudi, da so bile med tečajniki velike razlike v motivih in interesih, pri tem pa citira neko —seveda

da partijski in partizanski veljaki, ki so prišli do razkošnih stanovanj preko drugih kanalov.

Med drugimi problemi, o katerih govorijo partiji, je »zaskrbljenost ljudi« zaradi številnih podražitev. Te podražitve povzročajo izrazito slabo razpoloženje, je dejal partijski sekretar Štefan Korošec. V mnogih občinah pa imajo težave v šolstvu in zdravstvu, ker ni dovolj denarja.

O teh in drugih problemih bodo torej govorili na prihodnji seji centralnega komiteja slovenske partije. Sicer o teh problemih govorijo na takih sejah že nekaj let.

neimenovano — udeleženko iz ZDA, ki naj bi mu dejala: »To so bile za sto dolarjev, kolikor je znašala kotizacija, najcenejše in najlepše počitnice!« Da bi ne bila slika v tem oziru preveč črna, omenja Pogačnik takoj nato Rozi Berkopič iz Kanade, ki da se je temeljito izpopolnila v jeziku, zlasti v slovnici.

Med udeleženci iz ZDA in Kanade omenja Pogačnik samo še Miro Čuček iz San Francisca: »Oče je po rodu Slovenec, mati Američanka, zaradi česar nosita tudi dva sinova ameriški imeni, obe hčeri pa slovenski. Slovenščine pa vse doslej otroci niso znali. Zdaj se je Mira sama odločila, da hoče odkriti očetove korenine in spoznati njegov jezik. Na tem seminarju se ji je slovenščina odprla v prvih obrih, a z voljo hoče ostati še eno leto tu in narediti razred gimnazije na Poljanah v Ljubljani, nakar bi se vrnila v ZDA in vpisala na univerzo.«

Kot kaže, nameravajo v Sloveniji nadaljevati in razširiti to šolo in v njej imeti vedno več otrok izseljencev. Zaradi tega je tudi koristno, da smo na tekočem glede teh poskusov iz Slovenije, da bi vplivali na v ZDA in Kanadi rojene rodove.

Dolenjski čevljarji izvažajo tretjino svojih izdelkov

NOVO MESTO - Delavci novomeške tovarne obutve, ki delajo v obratih v Novem mestu in v Dolenjskih Toplicah, so v prvem polletju izdelali 384.000 parov športne, zaščitne in lahke moške obutve. Od tega so 116.531 parov čevljev izvozili na konvertibilno območje. Glede na to, da bodo do konca leta prodali na zahodnem trgu blizu 230.000 parov čevljev, bodo presegli predvideni izvoz, ki znaša letos milijon dolarjev.

Delavci novomeške tovarne obutve so do polletja plan izpolnili 55-odstotno, kar pomeni, da bodo do konca leta izdelali blizu 700.000 parov čevljev.

V Kranju gradijo plinovod

KRANJ - V tem mestu so začeli graditi plinovod, po katerem bo prihajal plin do tovarne Tekstilindus. To bo za Kranj selo pomembna napeljava, ker je Tekstilindus največji onesnaževalec mesta. Plin bo namreč nadomestil premog in s tem ne bo več nadležnih in škodljivih saj, ki padajo na Kranj.

Plinovod so začeli graditi hkrati z novo industrijsko cesto na desnem bregu Save med Iskro in Planiko. Kasneje bodo cevi za plin položili do

plinske postaje pri mlekarni v Čirčah in navzgor do same tovarne. Tam že nekaj časa gradijo novo toplarno, ki naj bi bila končana prihodnje leto marca.

V Laškem gradijo most čez Savinjo

LAŠKO - Tovarne in druge delovne organizacije iz Laškega so sprejele odločitev, da bodo same financirale gradnjo novega mosta čez Savinjo v tem mestu. Sedanji železni most je namreč močno načelara.

Predlogov, kje naj bi stal nov most, je bilo več, obveljal pa je tisti, ki predvideva nadomestno gradnjo mostu na zdajšnji lokaciji. Gradnja novega betonskega mostu bo potekala v dveh fazah. Most bo zgrajen do konca prihodnjega leta. Dolg bo 85 in širok nekaj manj kot 14 metrov, zanj pa bodo delovne organizacije iz Laškega združile 4.5 milijona dolarjev.

Inflacijska stopnja nižja v juliju

LJUBLJANA - Cene na drobno v Sloveniji se v mesecu juliju niso povečale pretirano, torej prvič letos, da se niso. V primerjavi z letošnjim junijem so se povečale za 1,1 odstotka.

Če je pa primerjava med letošnjim in lanskim julijem, je slika drugačna. V zadnjem letu — torej od julija do julija — so se cene povečale kar za 32,5 odstotka, od lanskega decembra pa že za 22,5 odstotka. Dalje, slovenski statistični zavod ni še vračunal več podražitev, ki so začele veljati po odmrznitvi cen proti koncu meseca julija. Te podražitve se bodo poznale v avgustovskih in poznejših cenah.

»Lipa« iz Ajdovščine velik izvoznik

AJDOVŠČINA - Tovarna pohištva Lipa nadaljuje z načrtovano posodobitvijo proizvodnih zmogljivosti in gradnjo nove kotlovnice. S tem bo občutno povečala obseg proizvodnje izdelkov, namenjenih predvsem zahtevnemu zahodnemu trgu.

Ajdovska Lipa ima okrog 800 zaposlenih in izvažava več kot polovico proizvodnje, in sicer v države Zahodne Evrope, na Švedsko, Finsko, v ZDA, Kanado in Avstralijo. Tujci se zanimajo največ za manjše serije stolov, gugalnikov, kredenc, miz, kotnih klopi, garderobnih omar, kuhinj, kolonialnega pohištva itd.

Precejšnja pridobitev bo nova kotlovnica, ker bodo lahko preprečili zastoje v proizvodnji in zmanjšali stroške. Načrtujejo namreč, da bodo v njej lahko kurili namesto dragega mazuta tudi lastne lesne odpadke.

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Tako naznanilo je zanetilo ogenj v sovjetski strehi. *Pravda* je protestirala z uvodnim člankom, češ da balkanske države ne potrebujejo nobenih izumetničenih zvez med seboj. Dimitrov je moral javno priznati svojo pomoto, Stalin pa je osebno posegel vmes. V Kremelj je pozval bolgarske in jugoslovanske zastopnike. Pogajanja ali narekovanja Balkancem so bila tajna in v Washingtonu nismo o tem nič vedeli. V Beogradu so pozneje razkrili, da je bil Dimitrov surovo ozmerjan za svoje govorice o federaciji.

V Washingtonu nam je bila znana sovjetska strategija nasproti medsebojnemu spajanju podvrženih narodov. Tako sporazumevanje bi pač lahko vodilo v politične in gospodarske smeri na škodo Rusije. Zato pokaranje Dimitrova ali molk o federaciji ni nikogar presenetil.

Nerazumljiv pa je bil nenadni preobrat Stalinove politike: naenkrat je zahteval, da se Jugoslavija in Bolgarija združita v skupno državo. Razumeti to potezo je bilo mogoče šele kasneje, ko se je izvedelo o razkolu med Moskvo in Beogradom, kjer režim ni hotel biti povsem poslušen in je na nevoljo Kremlja zahajal na svoja pota.

Stalin je sklical konferenco 10. februarja z Dimitrovom in Kardeljem. Tito sam je odbil povabilo. Svet ni nič vedel, kaj so govorili ali kaj je diktator zahteval. V Beogradu so pozneje objavili, da je Dimitrova besedno tako premlatil, da se je z ječanjem izpovedoval. Obenem je Stalin delegatoma ukazal, da se državi takoj združita v federacijo in da brez odlašanja okupirata Albanijo.

Kmalu po povratku Kardelja v Beograd je centralni odbor stranke zavrgel sovjetski načrt za federacijo. Tolmačili so, da zahteva Moskve ni mogla pomeniti nič drugega kot način, da držijo Jugoslavijo trdno vpreženo kot vse druge vzhodnoevropske države. Skupno z Bolgarijo, ki je bila od vseh najbolj krotka in Moskvi stoddostno poslušna, bi morala tudi Jugoslavija verovatno slediti Kremlju.

Razkol s sovjeti je imel kopic nam v Washingtonu do cela nepoznan razlogov. Dialog med nasprotnikoma, če se more tako imenovati, je bil tako prikrit in tajinstven, da poročila iz Moskve in Beograda niso vsebovala besede o rastočem nesoglasju.

Nič nismo vedeli, da je Molotov izsilil od Kardelja podpis

sporazuma o medsebojnem posvetovanju, z očitnim namenom odvaditi Jugoslovane od delovanja na svojo pest, ne da bi Sovjetska zveza kaj vedela. Izvedeli pa smo, da je Kremelj odpovedal v aprilu sestank, ki je bil namenjen za obnovo trgovske pogodbe z Jugoslavijo.

Zelo značilna so bila poročila obveščevalcev iz vseh vzhodnoevropskih držav, natančno navidez malenkostno vest o odstranjenju Titovih portretov. Od povsod so javljali, da so slike čez noč izginele iz javnih izložb.

Kot sem že v Bolgariji in Romuniji opazil, je bila med razstavami slik komunističnih voditeljev Titova vedno prva poleg Stalinove. Če je bila naenkrat odstranjena v vsaki državi isto noč, ni moglo pomeniti nič drugega, kot da se je to vršilo po ukazu z vrhunca, iz Kremlja.

Da je prišlo do resnega nesporazuma, nismo dvomili, o pravih vzrokih pa ni bilo pojasnila. Izmena pisem med Moskvo in Beogradom je bila pač tajna in o vsebini smo izvedeli šele po objavi v Beogradu. O zborovanju jugoslovanskega centralnega odbora v aprilu smo sicer vedeli, a ne o dejstvu, da je ta odbil ruske zahteve.

Ne glede na objavo, da gre le za izmenjavo mišljenja med komunističnimi strankami, smo v Washingtonu smatrali ustanovitev kominforma v Beogradu kot obnovo med vojno ukinjene Komunistične internacionale. Angleška izdaja tednika te ustanove je bila redno na moji mizi. Iz spisov vrhovnega ideologa Andreja Ždanova je bilo očito, da je nova organizacija služila kot prerojena kominterna.

Njeno glasilo *Za trajni mir, za ljudsko demokracijo* je razodevalo isto staro propagandno bojevitost. V »hladni vojni«, je Ždanov napovedoval, je svet postal bolj izrazito razdeljen v dva tabora: v imperialiste pod vodstvom ameriškega kapitalizma, ki se pripravljajo na vojno, in socialiste, katere vodi Sovjetska zveza, zagovornica miru in demokracije po vsem svetu.

Jugoslovani, zavzemajoči isto stališče kot Ždanov, so ostro napadali francoske in italijanske »oportuniste«, ki so se dali izigrati iz vlad. Ti so se morali v Moskvi opravičevati zaradi Jugoslovancev, ki so bili tedaj v Kremlju prvi za boljševiki.

Stalin je naznačil Beograd kot sedež kominforma. S časom smo začeli v Washingtonu

domnevati, da je s to gesto Stalin nameraval Jugoslavijo ponižati s tem, da bi neubogljivost Titovega vodstva nekako podredil vplivu voditeljev drugih komunističnih strank.

Vzlic pojavom nesoglasja med Moskvo in Beogradom nas je objava o izključenju Jugoslavije iz kominforma in sploh iz komunističnega bloka držav presenetila do neverjetnosti. V Washingtonu smo celo ugibali, da je zadeva zvičajna poteza od strani Kremlja, da se zahodni svet preslepi.

Bilo je stavljeno vprašanje, če ni Jugoslavija na videz odcepljena, zakulisna pa trdno povezana z Rusijo, če ni to le velikopotezna zamisel za izigravanje zahoda. Vedeli smo, da se usodne seje kominforma dne 20. junija 1948 Jugoslovani niso udeležili; a tudi to bi se lahko smatralo kot del prevare.

Dogodki pa so kmalu pokazali pristanost razkola. Objavljena resolucija je obtožila jugoslovansko komunistično stranko krivih potov in iznevrjenja marksizmu-leninizmu. Beogradu je očitala obrekovanje Sovjetske zveze, sramotno vladanje režima s terorjem, nedemokratsko strankarstvo in nacionalizem.

Obtožnica je vrgla Jugoslovane iz družbe bratskih komunističnih strank, obenem pa apelirala na vse »zdrave elemente«, da prisilijo svoje voditelje k priznanju zmot ali pa da jih odstranijo z vodilnih mest.

Kako resno in nevarno je bilo zoperstavljanje vodstva v Beogradu, smo v Washingtonu slutili. Poklican sem bil na več konferenc in pisal referate o razvijajočih se dogodkih. Stranke, vodeče države podvržene Moskvi, so se zedinjene odzvale v posebne vrste »hladno vojno« Kremlja proti Titovi vladi, katero je doma podprl peti kongres stranke, sklican kmalu po objavi resolucije v Bukarešti.

Stalin je poskusil povzročiti prevrat s pomočjo treh sovje-

V BLAG SPOMIN

TRINAJSTE OBLETNICE
SMRTI NAŠE LJUBLJENE
SESTRE IN SVAKINJE

Anna Smrke

roj. KLANCAR

ki je umrla 24. avgusta 1970.

*Trinajst let je že minilo,
odkar Te več med nami ni.
Žalostna so naša srca,
solze zalivajo nam oči.*

*Hladna zemlja Tebe krije,
srce ljubeče več ne bije.
Spomin na Tebe še živi,
in bo do konca naših dni.*

Žalujoci:

sestra ROSE FAJDIGA
brata FRANK IN LOUIS
KLANCAR
svakinji CECILIA in EVELYN
KLANCAR,

vnučni in nečakinje.
Cleveland, 26. avg. 1983.

Malo za šalo, malo zares!

Višek nedavnega »Starokrajsega festivala! na E. 185. cesti, ki se je vršil v prvem tednu avgusta, je bila velika parada po tej cesti, v kateri so sodelovale mnoge slovenske organizacije. V imenu Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. sta pa korakala John in Alice Cech, ki ju vidite na gornji sliki. John Cech je bivši predsednik direktorija tega zavetišča in še vedno član direktorija. Do upokojitve je vodil znano mesnico v collinwoodski naselbini. Njegova žena Alice je dobra pianistka in spremlja pevski zbor Jadran in tudi druge zборе. Zada od Alice Cech stoji Rosemary Toth, pomožna članica domovega direktorija, na skrajni desni pa je Charles Terček, zelo aktiven v mnogih slovenskih ustanovah, med njimi USS godbi na pihala.

tom naklonjenih generalov in drugih pristašev; že so se razlegale napovedi, da bo vzelo le nekaj dni za spremembo režima v Beogradu. Računal je na napad po konferenci podonavskih držav, ki je bila meseca julija v Beogradu. Udarec je imela organizirati sovjetska delegacija. Zasedovali smo tisto konferenco z veliko pozornostjo, čeprav nismo vedeli o Stalinovi spletki.

Z izjalovljenim načrtom za prevrat je Stalin napovedal »hladno vojno« proti Titovemu režimu. Opazovali smo, kako je razen oboroženega spopada prišlo do najrazličnejših poizkusov. Na mejah so bile ogrožene jugoslovanske straže; razdivjala se je propaganda, v kateri so Tita predstavljali kot agenta Hitlerjeve-Trockijeve sorte; nad vsem pa je Rusija s privrženimi državami poizkusila z gospodarskim bojkotom. Romunija je prenehala dostavljati nafto. Ves promet z vzhodnimi državami je zastal, izvoz in uvoz blaga je v teku leta padel tako rekoč na ničlo.

Celo leto smo zasledovali poizkuse voditeljev v Beogradu, kako prepričati Moskvo in komunistični svet o svoji ideološki vernosti in da se niso v nobeni obliki pregrešili proti načelom komunizma. Taka prizadevanja Stalina niso prepričala.

V tej dobi hudih stisk ni preostajalo drugega kot obrniti se na Zahod, katerega je ves komunistični ustroj Jugoslavije vsa leta napadal z isto goreč-

nostjo kot vsi režimi vzhodne Evrope. Kremelj je kaznoval približanje jugoslovanske vlade za pomoč z Zahoda s povečano gonjo, obenem pa se znesel nad vsemi resničnimi ali izmišljenimi prijatelji Titove vlade.

Prva žrtev je postal poljski vodja Gomulka, ki se ni nikoli navduševal za obsodbo proti Titu. Bil je odstavljen in vržen v ječo. Georgija Dimitrova je k sreči doletela naravna smrt, a drugi tako imenovani »titovci« so podlegli nečastno.

Koci Dzodze, albanski minister, in Laszlo Rajk, madžarski minister ter tajnik bolgarskega centralnega odbora stranke Trajčo Kostov so padli z mnogimi drugimi kot »izdajalci«. Njih »izpovedi« pred usmrtitvijo, da so zarotniško delovali s titovci in trockisti kot agenti zahodnega imperIALIZMA, so bile nesmiselno lažnive, a to je bilo skoro vse, kar so nam obveščevalci mogli tiista leta poročati. »Železni zastor« je postal neprodinnejši kot kdaj poprej.

»Hladna vojna« se je razširila v vse dele sveta. Moja služba v tej dobi je bila sicer osredotočena na preučevanje dogodkov v balkanskih državah; to je vključevalo odnose teh držav po svetu. Zanimalo nas je na primer, kaj delajo njih diplomatski in tajni zastopniki po zahodni Evropi, v Južni Ameriki, Afriki in po južnovzhodni Aziji.

(se nadaljuje)

ZAK-ZAKRAJSEK
pogrebni zavod
6016 St. Clair Ave.
New Phone - 361-3112
Nova tel. st. 361-3112
John Fortuna, licenciran pogrebnik